

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ СФОРМОВАНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ

Малімон В.В., аспірант

Луцький національний технічний університет

У статті запропоновано розроблені автором методичні підходи до оцінки сформованості регіональних ринків медичного туризму, що базуються на дослідженні основних його складових (медичної, туристичної та інфраструктурної підсистем).

Ключові слова: медичний туризм, регіональна економіка, методика оцінки.

Малімон В.В. МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ОЦЕНКЕ СФОРМИРОВАННОСТИ РЕГИОНАЛЬНЫХ РЫНКОВ МЕДИЦИНСКОГО ТУРИЗМА / Луцкий национальный технический университет, Украина

В статье предложены разработанные автором методические подходы к оценке сформированности региональных рынков медицинского туризма, которые базируются на исследовании основных его составляющих (медицинской, туристической и инфраструктурной подсистем).

Ключевые слова: медицинский туризм, региональная экономика, методика оценки.

Malimon V. METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE ASSESSING FORMATION OF REGIONAL MARKETS OF MEDICAL TOURISM / Lutsk national technical university, Ukraine

In the article the author developed methodological approaches to assessing formation of regional markets medical tourism, based on a study of its main components (health, tourism and infrastructure subsystems).

Key words: medical tourism, regional economy, method of estimation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ефективне формування та розвиток регіонального ринку медичного туризму є неможливим без комплексного аналітичного дослідження, яке повинне передбачати визначення методичного інструментарію оцінки передумов формування та ефективного функціонування РРМТ та виділення узагальнених показників, що дозволять здійснити кількісну оцінку фактичного рівня його сформованості з метою розробки заходів, спрямованих на стимулювання розвитку ринку медичного туризму в регіонах України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Нині не існує загальноприйнятих методик аналітичного дослідження рівня розвитку регіонального ринку медичного туризму, оскільки переважно напрацювання вчених є розрізненими і стосуються лише рекреаційно-туристичного потенціалу регіонів або медичних послуг, що надаються закладами охорони здоров'я на визначених територіях, тоді як специфіка саме медичного туризму залишається поза увагою дослідників. Тому для розробки комплексної методики оцінки передумов формування та ефективного функціонування РРМТ слід брати до уваги не лише фактичні природно-рекреаційні та інфраструктурні особливості регіонів України, а й враховувати їх потенційну здатність залучати туристів за традиційними та новітніми напрямками медичного забезпечення.

Загалом, серед відомих розробок вчених у даному напрямку доцільно виділити праці З. В. Герасимчук та І. Б. Шевчук [1], Ю. В. Савельєва [2], А. І. Літвак [3], С. А. Столярова [4], А. П. Джангірова [5, 6]. Розглянуті підходи містять досить обґрунтовані показники, проте вони можуть бути використані лише частково, адже в них розрізнено розглядаються туристичні або медичні аспекти регіонального розвитку, і тому вони не дозволяють в комплексі оцінити та порівняти функціонування ринків медичного туризму в регіонах України.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Зважаючи на викладене вище, метою дослідження є розробка методичних підходів до аналізу та оцінки передумов формування та розвитку регіональних ринків медичного туризму.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

На нашу думку, алгоритм дослідження доцільно представити в схематичному вигляді, що дозволить комплексно використовувати методику аналізу та оцінки передумов формування та розвитку регіональних ринків медичного туризму (рис. 1).

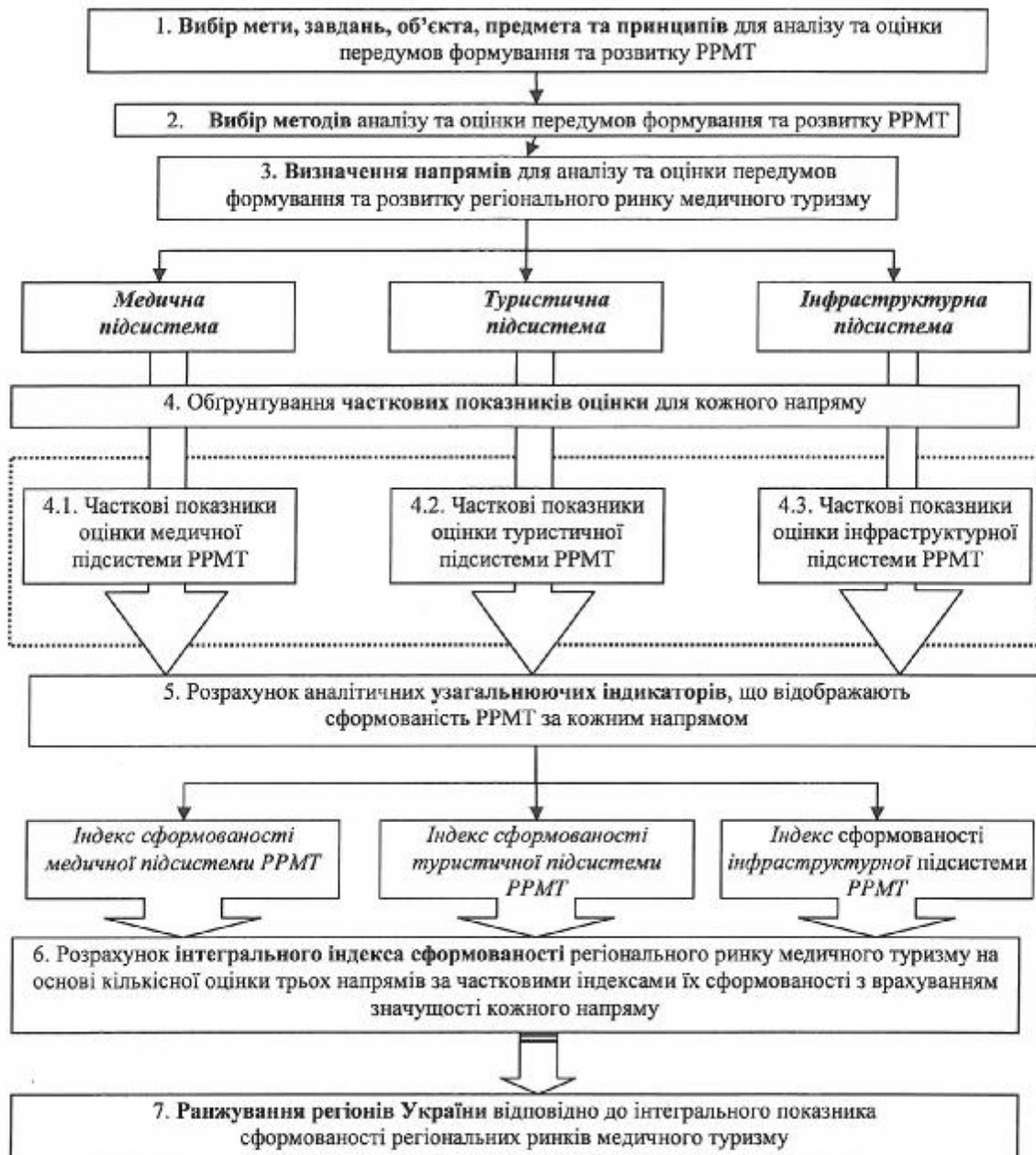

Рис. 1. Методика аналізу та оцінки передумов формування та розвитку РРМТ

Метою проведення аналізу передумов формування та розвитку РРМТ є оцінка рівня сформованості регіональних ринків медичного туризму в Україні.

Досягнення цієї мети передбачає в ході дослідження вирішення таких завдань: провести аналіз фактичного стану передумов формування та розвитку регіональних ринків медичного туризму; визначити узагальнюючі інтегральні індекси сформованості регіональних ринків медичного туризму; відповідно до отриманих результатів здійснити ранжування регіонів України для подальшої розробки напрямків вирішення виявлених недоліків. Об'єктом аналітичного дослідження є регіональні ринки медичного туризму в Україні, а предметом – з'ясування рівня сформованості РРМТ.

Ключовим принципом, який повинен лягти в основу методики, на нашу думку, слід вважати принцип трьохпозиційності – оцінка повинна здійснюватися з позицій трьох основних організаційних елементів інституціонального середовища розвитку РРМТ, якими є заклади охорони здоров'я, суб'єкти туристичної діяльності регіону, а також інфраструктурні заклади. Це пов'язано з тим, що саме ці формальні базові та інфраструктурні інститути здійснюють найсильніший вплив на формування та функціонування регіональних ринків медичного туризму, тоді як діяльність регулюючих інституцій можна вважати рівнозначною, враховуючи її загальнодержавність. Іншими принципами було визначено принцип науковості, системності, розвитку, конкретизації. Методи оцінки передбачають використання

методів порівняння, інтегральних показників, побудови та аналізу рядів динаміки та трендів, індексного методу, групування, стандартизації показників, експертного аналізу, картографічного методу тощо.

Визначення напрямів для аналізу та оцінки передумов формування та розвитку регіонального ринку медичного туризму, на нашу думку, повинне здійснюватись на базі основних організаційних елементів інституціонального середовища розвитку РРМТ, а тому аналіз слід проводити для медичної, туристичної та інфраструктурної підсистем РРМТ. Ґрунтовне дослідження кожної з них можливе на основі визначення та розрахунку характерних часткових показників оцінки, вибір яких передбачатиме відповідність розглянутим принципам та вимогам, даватиме достатню вичерпну інформацію та не враховуватиме другорядних факторів при визначенні індексів сформованості за кожною з підсистем РРМТ.

Отже, у табл. 1 наведено часткові показники для оцінки медичної підсистеми РРМТ, у табл. 2 – для оцінки туристичної підсистеми РРМТ, а в табл. 3 – для оцінки інфраструктурної підсистеми РРМТ. При цьому в колонці 4 наведено стимулюючий (↑) або дестимулюючий вплив кожного показника (↓).

Таблиця 1 – Часткові показники оцінки медичної підсистеми РРМТ

Показники	Одиниця виміру	Умовне позначення	Вплив показника
Забезпеченість населення регіону лікарями всіх спеціальностей у розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону протягом року	осіб / 10 тис. нас.	M_1	↑
Кількість лікарів у розрахунку на 100 тис. осіб населення регіону: – хірургічні спеціалісти; – акушери і гінекологи; – педіатри; – психіатри – стоматологи	осіб / 10 тис. нас.	M_2 M_3 M_4 M_5 M_6	↑
Кількість допоміжного середнього медперсоналу в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону		M_7	
Кількість операцій у стаціонарах регіону за їх видами в розрахунку на 100 тис. осіб населення регіону: – на органах травлення; – кістково-м'язової системи; – на шкірі та підшкірній клітковині; – акушерські; – на вусі/горлі/носі; – на органах зору	вип. / 10 тис. нас.	M_8 M_9 M_{10} M_{11} M_{12} M_{13}	↑
Післяопераційна летальність (на 1000 хірургічних операцій у регіоні)	вип. / 1000 опер.	M_{14}	↓
Кількість лікарняних ліжок у розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	шт. / 10 тис. нас.	M_{15}	↑
Обсяг реалізованих послуг у сфері охорони здоров'я людини в розрахунку на 10 тис. осіб нас. регіону	тис. грн. / 10 тис. нас.	M_{16}	↑
Інвестиції в основний капітал закладів охорони здоров'я регіону в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	тис. грн. / 10 тис. нас.	M_{17}	↑
Кількість оздоровлених осіб у регіоні в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	осіб / 10 тис. нас.	M_{18}	↑
Кількість оздоровлених осіб у розрахунку на 1 середньооблікового працівника медичних закладів	осіб / 1 працівник	M_{19}	↑
Експорт послуг у сфері охорони здоров'я регіону в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	тис. дол. США / 10 тис. нас.	M_{20}	↑
Імпорт послуг у сфері охорони здоров'я регіону в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	тис. дол. США / 10 тис. нас.	M_{21}	↓
Кількість зайнятого населення у сфері охорони здоров'я та наданні соціальної допомоги в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	осіб / 10 тис. нас.	M_{22}	↑
Кількість вивільнених працівників у сфері охорони здоров'я та соціал. допомоги в розрахунку на 10 тис. осіб нас. регіону	осіб / 10 тис. нас.	M_{23}	↑
Індекс споживчих цін на послуги з охорони здоров'я	-	M_{24}	↓

Таблиця 2 – Часткові показники оцінки туристичної підсистеми РРМТ

Показники	Одиниця виміру	Умовне позначення	Вплив показника
Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності в регіоні, у розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	осіб / 10 тис. нас.	T_1	↑
Кількість іноземних туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності в регіоні, у розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	осіб / 10 тис. нас.	T_2	↑
Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності в регіоні, з метою лікування в розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	осіб / 1 турист	T_3	↑
Кількість іноземних туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності в регіоні, з метою лікування в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	осіб / 10 тис. нас.	T_4	↑
Кількість реалізованих суб'єктами туристичної діяльності громадянам України в межах України туристичних путівок у регіоні в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	шт. / 10 тис. нас.	T_5	↑
Кількість реалізованих суб'єктами туристичної діяльності громадянам України за кордон туристичних путівок у регіоні в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	шт. / 10 тис. нас.	T_6	↑
Кількість реалізованих суб'єктами туристичної діяльності іноземцям для подорожей в Україні туристичних путівок в регіоні в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	шт. / 10 тис. нас.	T_7	↑
Вартість реалізованих туроператорами туристичних путівок в регіоні громадянам України в межах України в розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	тис. грн. / 1 турист	T_8	↑
Вартість реалізованих туроператорами туристичних путівок у регіоні громадянам України за кордон у розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	тис. грн. / 1 турист	T_9	↑
Вартість реалізованих туроператорами регіону туристичних путівок іноземцям для подорожей в Україні в розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	тис. грн. / 1 турист	T_{10}	↑
Доходи від надання туристичних послуг у розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	тис. грн. / 10 тис. нас.	T_{11}	↑
Доходи від надання туристичних послуг у розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	тис. грн. / 1 турист	T_{12}	↑
Операційні витрати суб'єктів туристичної діяльності в регіоні в розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	тис. грн. / 1 турист	T_{13}	↓
Кількість випускників ВНЗ за туристичним профілем на 10 тис. осіб населення регіону	осіб / 10 тис. нас.	T_{14}	↑
Витрати суб'єктів туристичної діяльності в регіоні на послуги сторонніх організацій на медичне обслуговування при виробництві туристичного продукту в розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	тис. грн. / 1 турист	T_{15}	↓
Середньооблікова кількість штатних працівників суб'єктів туристичної діяльності, що мають вищу або середню спеціальну освіту в галузі туризму в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	осіб / 10 тис. нас.	T_{16}	↑
Середньооблікова кількість штатних працівників суб'єктів туристичної діяльності в регіоні в розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	осіб / 1 турист	T_{17}	↑
Продуктивність праці в туристичній сфері регіону	тис. грн. / осіб	T_{18}	↑
Кількість об'єктів історико-культурної спадщини в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	од. / 10 тис. нас.	T_{19}	↑
Кількість об'єктів природно-заповідного фонду в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	од. / 10 тис. нас.	T_{20}	↑
Рівень забезпечення землями природно-заповідного фонду в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	тис. га / 10 тис. нас.	T_{21}	↑
Кількість суб'єктів туристичної діяльності в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	од. / 10 тис. нас.	T_{22}	↑
Кількість туристичних фірм, що мають власні сайти в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	од. / 10 тис. нас.	T_{23}	↑
Індекс близькості регіону до столиці	-	T_{24}	↑
Індекс близькості регіону до кордону України	-	T_{25}	↑
Індекс близькості регіону до морських, річкових і залізничних портів загальнодержавного і міжнародного значення, міжнародних аеропортів і транспортних коридорів	-	T_{26}	↑

Таблиця 3 – Часткові показники оцінки інфраструктурної підсистеми РРМТ

Показники	Одиниця виміру	Умовне позначення	Вплив показника
Одноразова місткість місць готелів та інших місць для тимчасового проживання в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	місць / 10 тис. нас.	I_1	↑
Одноразова місткість місць готелів та інших місць для тимчасового проживання в розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	місць / 1 турист	I_2	↑
Кількість приїжджих осіб, яким були надані послуги готелів та інших місць для тимчасового проживання в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	осіб / 10 тис. нас.	I_3	↑
Кількість музеїв у розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	од. / 10 тис. нас.	I_4	↑
Кількість санаторно-курортних закладів у розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	од. / 10 тис. нас.	I_5	↑
Кількість провайдерів комунікацій у регіоні в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	од. / 10 тис. нас.	I_6	↑
Кількість інтернет-користувачів у регіоні в розрахунку на 100 осіб населення регіону	осіб / 100 нас.	I_7	↑
Рівень забезпеченості інноваційно-активними підприємствами в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	підприємства / 10 тис. нас.	I_8	↑
Інвестиції в основний капітал у діяльність підприємств транспорту та зв'язку регіону в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	тис. грн. / 10 тис. нас.	I_9	↑
Інвестиції в основний капітал у діяльність готелів та ресторанів регіону в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	тис. грн. / 10 тис. нас.	I_{10}	↑
Щільність автомобільних доріг загального користування з твердим покриттям у регіоні	км / 1000 км ² тер. регіону	I_{11}	↑
Роздрібний товарооборот підприємств ресторанного господарства регіону в розрахунку на 10 тис. осіб населення регіону	тис. грн. / 10 тис. нас.	I_{12}	↑
Кількість суб'єктів економічної діяльності в регіоні, що надають послуги у сфері діяльності готелів та ресторанів у розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	од. / 1 турист	I_{13}	↑
Кількість суб'єктів економічної діяльності в регіоні, що надають послуги у сфері діяльності транспорту та зв'язку в розрахунку на 10 тис. нас. регіону	од. / 10 тис. нас.	I_{14}	↑
Дохід від експлуатації готелів та інших місць для тимчасового проживання в регіоні в розрахунку на 1 туриста, що відвідав регіон	тис. грн. / 1 турист	I_{15}	↑

Слід підкреслити, що всі часткові показники оцінки підсистем РРМТ є відносними величинами, проте іноді вони не співвимірні, а тому необхідно провести їх *стандартизацію шляхом приведення* до одного числового вимірника, що здійснюється в межах [0; 1]. З цією метою вважаємо за доцільне використовувати формули для стандартизованих показників-стимуляторів, наведені в [7, с. 155], для дестимуляторів у [8].

Зокрема, стандартизовані показники-стимулятори розраховуються як:

$$stX_{ij}^s = \frac{X_{ij}^s}{X_{\max}^s} \quad (1)$$

де stX_{ij}^s – стандартизоване значення показника-стимулятора для певного регіону;

X_{ij}^s – фактичне значення показника-стимулятора для певного регіону;

X_{\max}^s – максимальне значення показника-стимулятора;

$i = 1 \dots l$ – часткові показники, які досліджуються;

$j = 1 \dots J$ – регіони, які досліджуються.

Показники-дестимулятори розраховуються на основі модифікованої формули варіаційного розмаху:

$$stX_{ij}^d = 1 - \frac{X_{ij}^d - X_{\min}^d}{X_{\max}^d} \quad (2)$$

де stX_{ij}^d – стандартизоване значення показника-дестимулятора для певного регіону;

X_{ij}^d – фактичне значення показника-дестимулятора для певного регіону;

X_{\min}^d – мінімальне значення показника-дестимулятора;

X_{\max}^d – максимальне значення показника-дестимулятора;

$i = 1 \dots n$ – часткові показники, які досліджуються;

$j = 1 \dots l$ – регіони, які досліджуються.

Після визначення стандартизованих індексів для кожної підсистеми РРМТ слід розрахувати стандартизовані індекси сформованості медичної, туристичної та інфраструктурної підсистем РРМТ на основі відповідних їм груп індикаторів, які будуть враховувати стандартизовані показники-стимулятори та дестимулятори, а також інтегральний індекс сформованості РРМТ (табл. 4). Щодо останнього, то він визначається за методом середньозваженого значення із залученням експертів, результати опитування яких щодо вагомості медичної, туристичної та інфраструктурної підсистем РРМТ є репрезентативними, зважаючи на високе значення розрахованого коефіцієнта конкордації (0,633).

Таблиця 4 – Формули розрахунку індексів сформованості РРМТ

Формула розрахунку для медичної підсистеми РРМТ	Формула розрахунку для туристичної підсистеми РРМТ	Формула розрахунку для інфраструктурної підсистеми РРМТ	Формула розрахунку інтегрального індексу сформованості РРМТ
$F_{Mj} = \frac{\sum_{i=1}^n stM_{ij}^s + \sum_{i=1}^n stM_{ij}^d}{n^s + n^d} \quad (3)$	$F_{Tj} = \frac{\sum_{i=1}^n stT_{ij}^s + \sum_{i=1}^n stT_{ij}^d}{n^s + n^d} \quad (4)$	$F_{Ij} = \frac{\sum_{i=1}^n stI_{ij}^s + \sum_{i=1}^n stI_{ij}^d}{n^s + n^d} \quad (5)$	$F_j^{int} = 0,45F_{Mj} + 0,36F_{Tj} + 0,19F_{Ij} \quad (6)$

де F_{Mj} , F_{Tj} , F_{Ij} – відповідно індекси сформованості медичної, туристичної та інфраструктурної підсистем ринку медичного туризму j -му регіоні;

F_j^{int} – інтегральний коефіцієнт сформованості ринку медичного туризму в j -му регіоні;

stX_{ij}^s – стандартизоване значення показника-стимулятора для відповідної підсистеми РРМТ для j -го регіону;

stX_{ij}^d – стандартизоване значення показника-дестимулятора для відповідної підсистеми РРМТ для j -го регіону;

$i = 1 \dots n$ – часткові показники РРМТ, які досліджуються в рамках медичної, туристичної та інфраструктурної, зокрема, n^s – кількість показників-стимуляторів, n^d – кількість показників-дестимуляторів;

$j = 1 \dots l$ – регіони, які досліджуються.

Останнім етапом запропонованої методики є здійснення ранжування та групування регіонів України, яке пропонуємо здійснювати в розрізі п'яти великих груп: регіони з дуже високим; із високим; із середнім; із низьким; із незадовільним рівнем сформованості РРМТ. Визначення розмірів інтервалів слід здійснювати за класичною формулою [7, с. 158].

ВИСНОВКИ

Проведення оцінки за поданою методикою дозволить здійснити позиціонування регіонів як у цілому на основі інтегрального коефіцієнта сформованості РРМТ, так і за ключовими складовими регіональних ринків медичного туризму (медичною, туристичною, інфраструктурною), що дасть змогу визначити пріоритетні напрямки для розвитку медичного туризму у відповідних регіонах України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Герасимчук З. В. Регіональна політика розвитку ринків медичних послуг: напрямки формування та реалізації: монографія / З. В. Герасимчук, І. Б. Шевчук. — Луцьк: Надстир'я, 2009. — 200 с.

1. Управление развитием туризма в регионе. Опыт реализации Стратегии Республики Карелии / [Ин-т экономики КарНЦ РАН ; под общей ред. Ю. В. Савельева, О. В. Толстогузова]. — Петрозаводск : Изд-во КарНЦ РАН, 2008. — 141 с.
2. Литвак А. И. Интегральная оценка туристско-рекреационного потенциала региона (на примере Кемеровской области) : автореф. дис. на соиск. уч. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.05 „Экономика и управление народным хозяйством: региональная экономика; рекреация и туризм” / А. И. Литвак. — Кемерово, 2010. — 26 с.
3. Столяров С. А. Рынок медицинских услуг: некоторые его характеристики, проблемы и аспекты управления / С. А. Столяров. — [3-е изд., испр. и дополн.]. — Барнаул : Аз Бука, 2005. — 269 с.
4. Джангиров А. П. Сервис-экономический потенциал рынка оздоровительного туризма: автореф. дис. на соиск. уч. степени д-ра экон. наук : спец. 08.00.05 „Экономика и управление народным хозяйством (экономика, организация и управление предприятиями, отраслями, комплексами – сфера услуг; рекреация и туризм)” / А. П. Джангиров. — Кисловодск, 2011. — 46 с.
5. Джангиров А. П. Экономический эффект оздоровительного туризма [Электронный ресурс] / А. П. Джангиров // Управление экономическими системами. — 2011. — № 11. — Режим доступа : <http://uecs.ru/uecs-35-352011/item/759-2011-11-07-06-51-11>.
6. Вахович І. М. Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізми реалізації : монографія / І. М. Вахович. — Луцьк : Надстир'я, 2007. — 496 с.
7. Гавура В. О. Інструментарій оцінки конкурентоспроможності регіонів [Електронний ресурс] / В. О. Гавура // Економічний форум. — 2011. — № 4. — Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/Portal/soc_gum/ekfor/2011_4/11%D0%B1.pdf.

УДК 338.2:008

ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ: НАЦІОНАЛЬНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

Переверзева А.В., к.е.н., асистент

Запорізький національний університет

У статті досліджується поняття «економічна культура» та особливості її формування на всіх рівнях функціонування економіки в сучасних умовах. Проаналізовано проблеми формування економічної культури в Україні під впливом світових глобалізаційних процесів. Обґрунтовано необхідність пошуку нових сучасних підходів до формування відповідного економічного мислення та норм поведінки, які характеризують сучасний рівень економічної культури.

Ключеві слова: глобалізація, економічна культура, економічне мислення, ментальність, національні реалії, світові процеси, середовище.

Переверзева А.В. ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ: НАЦИОНАЛЬНЫЕ РЕАЛИИ И ВЫЗОВЫ СОВРЕМЕННОСТИ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье исследуется понятие «экономическая культура» и особенности ее формирования на всех уровнях функционирования экономики в современных условиях. Проанализированы проблемы формирования экономической культуры в Украине под влиянием мировых глобализационных процессов. Обоснована необходимость поиска новых современных подходов к формированию соответствующего экономического мышления и норм поведения, которые характеризуют современный уровень экономической культуры.

Ключевые слова: глобализация, экономическая культура, экономическое мышление, ментальность, национальные реалии, мировые процессы, среда.

Pereverzieva A.V. FORMATION OF ECONOMIC CULTURE: NATIONAL REALITIES AND CHALLENGES OF THE MODERN WORLD / Zaporizhzhya national university, Ukraine

In the article is researched the concept of «economic culture» and the peculiarities of its formation at all levels of the functioning of the economy in modern conditions. There is analyzed the problems of formation of economic culture in Ukraine under the influence of globalization processes. There is justified the necessity of search of new modern approaches to the formation of the relevant economic thinking and behaviour norms, which characterize the current level of economic.

Key words: globalization, economic culture, economic thinking, mentality, national realities, global processes, environment.